

आभियान

ABHIYAN WEEKLY

साप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

www.abhiyanweekly.com

वर्ष : ३६ / अंक : ८ / २०७५ साउन २५ गते शुक्रबार / 10 Aug, 2018 / मूल्य रु. १०/-

उपनिवाचन गराउन सरकारले घासो दिएन

काठमाडौं। केपी ओली नेतृत्वको सरकारले स्थानीय तहमा निवाचित जनप्रतिनिधि रिक्त भएको अवस्थामा उपनिवाचन गराउन आवश्यक काउन बनाउन कुनै पहल नगरेको हुनाले निवाचन आयोगले कानुन संशोधन गरि निवाचन गराउन वातावरण मिलाईदिन सरकारसँग आग्रह गरेको छ। त्यसै क्रममा आयोगका पदाधिकारीहरूले प्रधानमन्त्री ओलीलाई भेटेर निवाचन ऐन २०७४ संशोधन गर्न आग्रह समेत गरेका छन्। आयोगका पदाधिकारीहरूसँगको भेटमा प्रधानमन्त्रीले कति संख्यामा

>> बाँकी ८ पेजमा

आज कर्णाली, २८ गते नेपाल बढ

काठमाडौं। सर्पले सर्पको खुटा देख्छ भनिन्छ। जनयुद्धकालका साइ मिले साथी गृहन्त्री रामवहादुर थापा र खड्गवहादुर विक्रीच तनाव सुरु भएको छ। विद्रोहको तैयारीमा लागेको विफलवा प्रवक्ता प्रकाण्ड अर्थात विकसहित ३ जना मनवहादुर श्रेष्ठ र हरिश्वन्द आचार्य, केन्द्रीय सदस्य पक्राउ परेपछि विफलवले तिरीमिरी भ्याइ

>> बाँकी ८ पेजमा

प्रतिवेदन दराजमै थन्किँदै

काठमाडौं। विगतमा भएको मधेश आन्दोलनका बेला भएका सबै घटनाहरको उचित छानविन गर्न गठन गरिएको आयोगले प्रतिवेदन बुझाएको लामो समय वित्तिसकदा पनि सरकारले प्रतिवेदनलाई कार्यान्वयन गर्नुको बदला प्रतिवेदन नै गोप्य राखेको छ।

करिब ९ महिना अधि नै छानविन आयोगका अध्यक्ष गिरिशचन्द्रलालले प्रतिवेदन सरकारलाई बुझाएका थिए। लालोका संयोजकत्वमा बनेको आयोगले घटना पीडितहरूका ३ हजार २ सय ६४ वटा उचुरी लिएर छानविन गरेको थिए भने तराईका १९ वटा जिल्लाका पिडित, नागरिक समाज र प्रतिनिधिहरूसँग अन्तरक्रिया गरि आन्दोलन र समाधानका बाटो पनि आफ्नो प्रतिवेदनमा समेटी सरकारलाई बुझाएको थियो।

तर आयोग जाँचबुक ऐन २०२६ अनुसार गठन गरिएकोले आयोगले कसैलाई दोषी देखाएको छैन। आयोगको प्रतिवेदनले सत्य तथ्य पत्ता लगाएर पिडिलाई

ती मधेका ५२ जनालाई सरकारले सहिद घोषणा गरिएको छ। शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकार सत्ताबाट बाहिरिनुभन्दा केही दिन पहिला आयोगले प्रतिवेदन बुझाएको प्रधानमन्त्री नै बोल्छन्?

>> बाँकी ८ पेजमा

संसदमै मागियो प्रधानमन्त्रीको राजिनामा

काठमाडौं। केन्द्रीय संसदमा प्रमुख विपक्षी दल रहेको नेपाली काग्रेसले नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको सरकारले अदालतलाई समेत नियन्त्रित र निर्देशित न्यायलय बनाउन खोजेको आरोप लगाएको छ। काग्रेसले उक्त आरोप प्रतिनिधिसभाको बैठकबाटे लगाएको हो। सोमवार बसेको प्रतिनिधिसभाको बैठक सुरु हुनासाथ काग्रेसका सांसदहरूले हयापद्यापे समयमा बोल्दै त्यस्तो आरोप लगाएका हुन्। काग्रेसका सांसद ज्ञानेन्द्रबहादुर कार्कीले संसदमा बोल्दै भने स्वतन्त्र न्यायलयको धाँटी नियोजित सरकारलाई दुई तिहाईको दम्पको भरमा न्यायलयलाई समेत नियन्त्रित र निर्देशित न्यायलय बनाउन लागेको भन्दै त्यसलाई काग्रेसले कहिल्ये

स्वीकार गर्न नसक्ने बताएका थिए। संसदीय सुनुवाई समितिले गत शुक्रबार

प्रचण्ड अभै जातिवादीतै

काठमाडौं। प्रदेश १ को नाम किराँत प्रदेश नै हुनुपर्छ भनेर प्रचण्डले जोड दिएपछि नेकपा र काग्रेसभित्र बबण्डर सुरु भएको छ। प्रचण्ड दुई मध्येका एक पार्टी अध्यक्ष मात्र हुन्। पार्टीको दुई तिहाईको दम्प देखाएर प्रचण्डले प्रदेश नम्बर १ को संसदको अधिकारसमेत हातमा लिएर आदेश दिए- प्रदेश नम्बर १ को नाम किराँत प्रदेश नै हुनेछ।

लोकतन्त्रमाथि अधिनायकवादले घोडा चढ्दै। नेपालको इतिहास किरात बिना सम्बन्ध छैन, त्यसैले किरात प्रदेश नाम हुनेछ। प्रचण्डको यस्तो आदेशपछि नेकपाभित्रका लोकतन्त्रवादीहरू तीन छक्क परेका छन्। १ नम्बर प्रदेश सभा, प्रदेश सरकार किन चाहियो? सबै हुक्म प्रमाणी प्रचण्डले दिने भएपछि देखाउनका लागि लोकतन्त्रको नाटक नेकपाले किन गरिरहनु पन्यो र ? यति भइसकेपछि पनि न प्रदेशतिरबाट कुनै प्रतिक्रिया आज्ञाउँ, न नेपाल सरकारका प्रधानमन्त्री नै बोल्छन्?

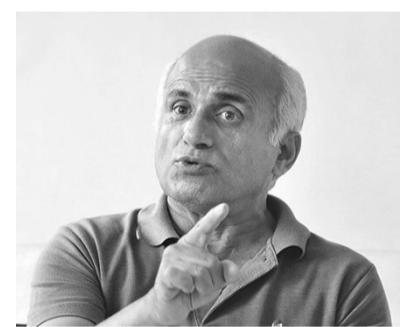
न्यायिक दिपकराज जोशीलाई विनाकारण र आधारमा बहुमतको बलमा अस्तीकृत गर्ने असम्बैधानिक निर्णय गरेको आरोप लगाएका थिए। न्यायपरिषद र सम्बैधानिक परिषद हुँदै सुनुवाई समितिमा आइयुपेको जोशी अस्तीकृत हुन्नन् भने उनलाई सिफारिस गर्ने सम्बैधानिक परिषदका अध्यक्ष समेत रहेका प्रधानमन्त्री केपी ओलीले आफूले सिफारिस गरेको जोशी अस्तीकृत भएपछि नेतृत्वका आधारमा राजिनामा दिनुपर्ने माग समेत गरेका छन्। जोशी आयोग हुन्छ भने उनलाई सिफारिस गर्ने परिषदको अध्यक्षको अवस्था के हुने भन्दै नेतृत्वका र कानुनी रूपमा समेत अध्यक्षले जिम्मेवारी लिनुपर्ने माग गर्दै

>> बाँकी ८ पेजमा

डा. केसी र सरकारबीचको सहमति कार्यान्वयनमा आशंका

काठमाडौं। स्वास्थ्य शिक्षामा सुधारको माग राख्दै पछिल्लो पटक २७ दिनसम्म अनशनमा बसेका डा. गोविन्द केसीसँग भएको सहमतिलाई प्रक्रियामा लैजान सरकारले चासो नदेखाएको आरोप केसी पक्षका समर्थकहरूले लगाउन थालेका छन्। डा. केसीसँग गरिएको नौ बुँदे सहमति मध्येका अधिकाशको कार्यान्वयन प्रक्रिया अधि बढाउन सरकारले वैवास्ता गर्न थालेको आरोप सरकारमाथि लाग्न थालेको छ। केसीसँग भएको नौ बुँदे सहमतिपत्रमा मुख्यसचिव लोकदर्शन रेग्मीलाई बुझाइएको सहमति प्रतिवेदन मन्त्रिपरिषदको बैठकमा पेश नभएको र मन्त्रिपरिषदले कुनै निर्णय नगरेको हुनाले कार्यान्वयनमा आशंका जन्मिएको हो।

डा. केसी र सरकारबीच भएको सहमति अनुसार राष्ट्रिय विकासित्वमा विधेयक संसदमा दर्ता गरिएपछि पनि न प्रदेशतिरबाट कुनै प्रतिक्रिया आज्ञाउँ, न नेपाल सरकारका प्रधानमन्त्री अधि बढ्न सकेका छैनन्।

विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्वविद्यालय अनुदान आयोगका अध्यक्षको संयोजकत्वमा बनेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धन विश्व विद्यालय र प्रतिष्ठानका पदाधिकारी नियुक्ति मापदण्ड निर्धारणका लाग्न ऐन नियम र नीतिसमेतलाई संयोजन र संशोधन लगायत अध्ययन सिफारिस गर्न शिक्षा मन्त्रालयको संयोजकत्वमा कार्यदल विश्व

Stateless Minority of Democratic India

Kiran

THE current situation in Assam seems like a nightmare, a warning about the internal contradictions of democracy. It is a warning that the 19th century ideas of democracy as electoral-ism and the notion of the nation-state as a fetishism of borders may be inappropriate as imaginations for the 21st century. It is a caution that governance and politics are full of ironies and paradoxes and that the best of intentions might lead to the worst consequences. Inherent in it is the banalisation of evil that can take place when suffering on a large scale gets reduced to a cost-benefit scenario. Democratic India rarely had experiences of detention camps, except during the India-Pakistan wars, and in 1962 when Indians of Chinese origin were unfairly detained in camps. The last episode, a stain on the Indian conscience, is forgotten or swept aside. Today, the statistic of four million names off the draft National Register of Citizens (NRC) is reduced to an everyday problem of management. This routinisation of violence is deeply worrying.

When the history of these eventful years is penned, historians may have a hard time wrapping their heads around the many achievements of the BJP on the way to establishing the blessed Ram Rajya. Each one of these achievements is enough to drive prescient cynics like George Orwell and Kafka, who wrote of terrifying, fictional worlds of authoritarian systems, up the wall.

In the past four years and more, the worst fears and nightmares of India's religious minorities about Hindutva rule have come true. The extent and pace of saffronisation in the best traditions of the RSS, the ideological deity of the ruling BJP, and the deliberate destruction of India's democratic institutions has been so overwhelming that many of us cannot even fully grasp and register the changes that the republic has undergone under Modi.

And all this even without the BJP government in Delhi having to rewrite the liberal, secular constitution, drafted by India's founding fathers like the Dalit icon Dr B R Ambedkar, promising equal rights to all communities.

Hiding behind its democratic pretensions, the Parivar has all but declared a war on India's Muslims. From the relentless mob lynching of Muslims in broad daylight

to painting them as the "invaders, traitors and outsiders", the Parivar has used every dirty trick in its book to marginalise and disempower an already voiceless minority in every sense.

And now the BJP, which is in power both in Delhi and Assam, has struck at its favourite target all over again by declaring more than four million people, a majority of them Bengali-speaking Muslims, of the northeastern state bordering Bangladesh 'illegal' or 'stateless' at the stroke of a pen. More ominously, this could well be a template to exclude Muslims from the political process and disenfranchise them all over the country under some pretext or the other.

With three northeastern states of Assam, Manipur and Tripura already landing in the BJP's kitty, its immediate next target is Mamata Banerjee's West Bengal, which also happens to be home to a large Muslim population, a la Assam.

With nearly 25 million Muslims – or 29 percent of the state's population – Bengal boasts India's second-largest Muslim population. Not surprisingly, it plays a significant role in determining the political complexion and future of those who rule Bengal from the Writers' Building in Calcutta.

This constituency has played a key role in changing Mamata Banerjee's fortunes, catapulting her from the role of a feisty streetfighter to the chief minister's position. No wonder the BJP, desperate to pluck Bengal cannot wait to divest Mamata of this vital support by unleashing the chaos of a National Register of Citizens (NRC) on the state.

However, this is not merely about Bengal or the Bengali-speaking people in Assam, declared 'stateless' overnight. At stake are much larger issues. This is a heaven-sent opportunity for the BJP and its desperate leadership, months ahead of the all-important 2019 general elections, to project itself as the sole defender and protector of 'Akhand Bharat' and majoritarian interests while portraying the opposition as political opportunists conniving with 'infiltrators' for a bunch of votes.

Besides, this will help deflect public attention from the 'good times' visible on every front – rising inflation and unemployment, farmers' distress, and the

runaway billionaire friends of the PM.

Who cares if a few million people suddenly find themselves stateless, staring at a dark and uncertain future after living for generations in Assam?

While Assam has always been home to a large and thriving Muslim population – it had been part of the original map of East Pakistan that was first proposed by the Muslim League – most Bengali-speaking Muslims of Assam have been living in the state for generations, and long before Partition. Most of them came from the neighbouring Bengal, and further afield, to settle in the state as labourers working in its many tea plantations under the British.

Originally, the conflict in Assam had been between those who boast an indigenous tribal heritage and everyone else. The Hindutva forces successfully exploited it to fan communal passions against Bengali Muslims, sparking massive anti-Muslim violence in the 1980s. Who could ever forget the horrific 1983 massacre of around 3,000 Muslims in Nellie?

As Indian Express notes in its perceptive editorial: "Issues of migration and demographic change have been permanent fixtures in post-Independence politics in Assam even though the state government published an NRC as early as 1951, along with the first National Census".

The Assam Accord of 1985, clinched by Rajiv Gandhi, was meant to address these concerns, and updating the 1951 NRC is part of this process.

However, unlike international conventions on establishing citizenship, the burden of proof rests with the NRC applicant. To be registered in the list, people have to prove that they are descendants of Indian citizens by providing documents dating back to 1951 or 1971. That is easier said than done in a country with a poor history of keeping records. No wonder more than 50 percent of Assam's population had been left out of the first draft of the NRC that was released in December last year.

Even now, after this massive exercise spread over months, more than four million people – or 10 percent of the state's population – don't find themselves on the rolls. The omissions include people such as the nephew and immediate family of former president Fakhruddin Ali Ahmed and families of soldiers, senior officials and cops.

Responding to BJP Chief Amit Shah's rant in parliament in which he promised to throw out all those who haven't made it to the sacred NRC, NDTV Political Editor Sunetra Choudhury, hailing from Assam, has reported that many of her own family and friends haven't made it to the list. She tweeted: "My cousin, a top Guwahati doctor, her mother, my uncle in Tezpur are all now branded 'ghuspaithye' (infiltrators/illegal). What nightmare!"

Eventually though, people with privilege like them may not find it too difficult to challenge their exclusion from the citizenship register, especially since many of them already have documents like voter ID cards, Aadhaar cards and passports.

But what about those ordinary, poor and illiterate people who were born in India and don't have any papers to establish their identity? There are hundreds of thousands of them. What is their fate going to be? Poor Assamese Muslims have much to fear now that there are openly hostile administrations both in Delhi and Guwahati.

Although the Supreme Court of India, which is guilty of exacerbating this mess with its unseemly haste, and Home Minister Rajnath Singh have assured that all those left out will have an opportunity to present their case before the concerned authorities, this is far from reassuring.

After all, the BJP has a long history of using the bogey of 'Bangladeshi infiltrators' in Assam and other northeastern states to push its fascist, divisive agenda. In his 2014 electoral campaign, Modi exploited the issue to the hilt by promising to throw out all "Bangladeshis" if the BJP came to power.

True to its character, the BJP has managed to turn the Assamese/non-Assamese binary into a polarising Hindu-Muslim debate. Indeed, queering the communal pitch, it has brazenly talked of expelling 'infiltrators' (read: Muslims) and welcoming "Hindu migrants" from Bangladesh, Pakistan and around the world.

The message isn't lost on anyone. While India is the eternal homeland of Hindus wherever they were born, Muslims – as millions of them in Assam are learning to their shock – cannot call it their own even if generations of their ancestors had been born in the country. It seems that the Hindu Rashtra has already arrived.

S Kiran

THE Modi government's fervor for committing human rights violations in Kashmir has reached its zenith. "I will still stand by it," UN's Human Rights High Commissioner Zeid Raad al-Hussein said at a farewell news conference at the UN Headquarters in New York on last Thursday, referring to the report which India not only rejected as flawed but its media also unleashed personal attacks on him. According to the New York Times, "In the Indian-occupied part of Kashmir, where there was already a history of bitter conflict, the new politics have spurred more people to turn against the government. Some pick up guns, others rocks, but the root emotion is the same: Many Kashmiris now hate India."

"Walk through Kashmiri villages, where little apples are ripening on the trees and the air tastes clean and crisp, and ask people what they want. 'The most common response is independence', Times said. The latest UN report seriously accuses India of serious violations in India's northern state of Jammu and Kashmir from July 2016 to April 2018. Activists estimate that up to 145 civilians were killed by security forces and up to 20 civilians killed by armed groups in the same period, it said. "In responding to demonstrations that started in 2016, Indian security forces used excessive force that led to unlawful killings and a very high number of injuries," the report said.

U.N. High Commissioner for Human Rights Zeid Ra'ad Al Hussein called for maximum restraint and denounced the lack of prosecutions of Indian forces in Jammu and Kashmir due to a 1990 law giving them what he called "virtual immunity". The

Modi's Kashmir policy ravages

decades-old dispute "has robbed millions of their basic human rights," Zeid said. He called for the UN-backed Human Rights Council to hold a "Commission of Inquiry" to investigate alleged abuses in the disputed region. Alleged sites of mass graves in the Kashmir Valley and Jammu should be investigated, he said. India rejected the report, calling it a "selective compilation of largely unverified information" that sought to build "a false narrative".

Welcoming the report, Kashmiri separatist leader Mirwaiz Umar Farooq wrote on Twitter, "People of Kashmir thank the U.N., especially the bold efforts of its HR commissioner, Zeid Ra'ad Al Hussein, for its support to the right of self-determination." The 49-page report adds to criticism about India's tactics in the region, saying its security forces in Indian-administered Kashmir used "excessive force that led to unlawful killings" and caused many injuries. The accused India unjustifiably blames Pakistan for arming and training rebel groups who demand that the territory be united either under Pakistani rule or as an independent country. But charges leveled by UN report are not without sufficient references that hold Modi's govt responsible for Nazi type HR violations. There is an insidiously-brokered and unlawful pact between those in positions of power accrued through democratic elections and outfits like the ABVP, MNS, RSS, HSP, Vishwa Hindu Parishad and Bajrang Dal.

These outfits are stepping in as the

Indian version of the German Volkssturm or the Sturm Abteilung. Whereas these outfits, including the notorious SA under Führer Hitler were official "arms" of the Nazi party, in India, these proto-fascist non-state actors function unlawfully, non-Constitutionally and enjoy soft treatment from the state. Octopus-like, they have different names, shapes and forms, but they are linked to a larger whole, the RSS. The pernicious infiltration of India's law enforcement machinery over the course of decades by individuals who swear allegiance to the ideology of the supremacist RSS makes it easy for the police to simply not act. With a government in power, wedded surreptitiously to the same goals, there is little calling to account.

Under Modi's supervision, a dangerous precedent is established: of colouring the Indian military with a supremacist brush. The main reason for political discontent and resort to violence in Kashmir has to do with repeated infringement of the social contract by the central government of India, acting often in tandem with the state government. This has been accompanied by the insistent erosion of the democratic space that permits articulation of political discontent.

In effect, in Kashmir not only did the state violate the social contract, democratic institutions and organisations failed to channel political restiveness. Dissatisfied groups had therefore little option but to resort to the use of violence; and since violence not only breeds its own trajectories

but is self-reinforcing, conflict in the Kashmir valley took on a life of its own. Given the mindset of the Indian government in power, it appears an irony at the part of the Indian leadership to implement such Kashmir policies that could only focus on New Delhi's driven strategy of pondering on tactical conflict management—thereby maintaining the status quo and procrastinating the resolution—consequently ingraining Indian hatred in the mind of every Kashmiri child, woman and man.

Military repression, communal division, and forceful displacement of Kashmiri population are the evil hallmarks of Modi's Kashmir policy that has ravaged Kashmiris' civil rights. Instead of getting paranoid over the UN's fairly published report, Modi must reorient its Kashmir policy direction. Kashmiris' fundamental rights cannot be terminated by abrogating article 35-A. Pakistan will never compromise on the issue relating to Kashmiris' right to self-determination. What Modi's government needs to realise to the hilt is the truth that India's old tactics to suppress the Kashmiri freedom cause by dint of force can work no longer. Indian premier's goodwill gesture to talk to Pakistan's future govt under Imran can only be regarded as a peace omen if New Delhi is ready to change its hawkish mindset on Kashmir issue by accepting the ground realities that advocate a strategy of collaborating and compromising instead of avoiding and confronting.

According to Burkha Dutt in Washington Post, 'There is no military solution, and India will have to develop a dialogue mechanism to talk to rage-filled, disenchanted Kashmiris.'

लोकतंत्रका कठपुतली र कठमूल्लाहरु

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

नालापानीको युद्धमा अंग्रेज फौजदारा वीर बलभद्र मारिए। अंग्रेजले वीर बलभद्रको शवलाई दोसल्ला ओढायो, सलामी ठोक्यो र उच्च सम्मान गयो। यसकारण बलभद्र वीर हुन्।

जनयुद्ध र जनआन्दोलनलाई मिसाएर जनबाढी बनाइयो र राजतन्त्रमाथि धावा बोलियो। राजा ज्ञानेन्द्रले टाउको निहुए। २०६३ साल बैशाख ११ को त्यो दिनदेखि निरन्तर उनी माटोवादी बनेर अडिङ बाँचेका छन्। तर, बिजेता आफै देशका वीरहरूले वीरता देखाउन सकेन् र ज्ञानेन्द्र शाहलाई प्रताडित गरिरहेका छन्। राजसंस्था र हिन्दुत्वमाथि निर्देशी व्यवहार गरिए हेछन्। यिनलाई थाहा हुनुपर्छ राजसंस्थाको पुनर्जालीपछि औलिभर क्रमवेलको लाश चिह्नाबाट फिक्रेर भुज्याइयो तर पछि तिनै क्रमवेलको शालिक संसदको ढोका अगाडि स्थापित गरिएको छ। जनयुद्ध जितेको, जनआन्दोलन जितेको, राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्र फालेको पुँझीकी लाजेहरू यतिबेला नगरपालिकाले नसोहोरेको सङ्कजसरी दुर्गम्भित भइरहेका छन्। हेका छ?

आज पनि माथवर सिंह अथवा गगन सिंह बन्न तैयार भीड छ, यही भीडलाई हातियार बनाएर जंगबहादुर बन्नु भनेर कुनै नेताले सपना देखेको छ भने त्यो आत्मरतीमात्र हो। भोलि के हो के हो ?

खारेमा भीषण पहिरो, १५ घर उच्च जोखिममा

दोलखा/ गौरीशंकर गाउँपालिकास्थित खारेमाउँमा मंगलबार राति गएको पहिरोले स्थानीय स्वास्थ्य चौकीमा क्षति पुन्याएको छ भने १५ घर उच्च जोखिममा परेका छन्। गौरीशंकर गाउँपालिका-८ खारेको कसेरीमा गएको पहिरोले स्वास्थ्य चौकी भवनमा क्षति पुगेको हो।

पहिरोका कारण स्वास्थ्य भवनसहित १५ घर उच्च जोखिममा परेको स्थानीय विपद्व्यवस्थापन समिति खारेका उपाध्यक्ष रामकुमार जोसीले बताए। उनका अनुसार पहिरोले स्वास्थ्य संस्थामा बिरामीको उपचार गर्न नमिल्ने अवस्था भएको छ। स्वास्थ्य संस्थाआसपासका १५ घर पनि पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको जोसीले जानकारी दिए।

पहिरोले जिल्लाका अन्य ठाउँमा पनि असर पारेको जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति दोलखाले जनाएको छ। समितिका संयोजक एवं प्रमुख जिल्ला अधिकारी सागरमणि पाठकले पहिरोमा परी घाइते भएका विगु गाउँपालिकास्थित बुलुडखानी गाउँका दुईजनालाई उपचारका लागि हेलिकोप्टरमार्फत काठमाडौं पठाइएको जानकारी दिए। उनले पहिरो पीडितलाई आवश्यक राहत सामग्री पनि उपलब्ध गराएको जानकारी दिए। जिल्ला प्रशासन कार्यालयले जलउत्पन्न प्रकोपसँगको सहकार्यमा भन्नै ३ सय थान जाली पीडितलाई उपलब्ध गराइसकेको जनाएको छ।

गलित आत्मविश्वास बोकेर जनयुद्ध गर्ने प्रचण्ड कलेया २३ को वडासडकको नाम प्रचण्डपथ राख्न आफै पुगेर शिलान्यास गरेको ०७५ साल साउन २२ को घटना सम्झना रहोस्। संसारमा कुनै मार्गको नाम ज्यूँदो व्यक्तिको नाममा राखेको छैन, प्रचण्डले यस्ता कार्यमा पनि छलाड मारेका छन्। उनको छलाड कति साँघुरिएर गएछ, सबै चकित छन्। ठूला मामाको त यो गति, अरु दल र नेता त कान्छामामा न ठहरिए, तिनको कुन गति होला ? मगन्ते सोच भएकाहरु देशका लागि गंगालाल बन्छन् भनेर अव नसोचौं।

देश र जनताको सम्मानमा धोयिरहने राजनीतिलाई केही समयलाई खोक्रा नाराका उबालले उचाले पनि अन्ततः जबविरोधी नै हुन्छ र जनताले नकार्जन्। अनुहार मिल्यो भन्दैमा बनबिरालो बाघ बन्दैन, उसको धर्म ड्याउ गर्नु हो, गर्छ गर्छ। बाघ बनेर गर्जनु उसको जन्मजात गुण नै होइन। जनताको सर्वाधिकारमाथि, जनताको आकांक्षा र अपेक्षामाथि तुषारापात गर्ने कित्ताको राजनीतिले जात जनाउँछ, जनायो र जन मनको धृणाभावको डिग्री बढावै गएको छ। एउटा बिन्दुमा पुगेपछि जसरी पानी उम्लन्छ, त्यसैगरी जनाकोश पनि उम्लने विन्दुमा पुग्दैछ। त्यो दिन लोक दुश्मनहरू खुश्येव लखेटिए भैं लखेटिने छन्।

विगत १३ वर्षको स्वार्थप्रेरित तथा राष्ट्रघाती कृयाकलापलाई हेदा हाम्रा नेताहरू कठपुतली र कठमूल्ला भन्दा फरक पर्दैन। किनभने यिनीहरू कठपुतली जसरी चलायमन भए। यिनको बोली, हाउभाउ कठमूल्ला भन्दा फरक भएन। प्रचण्ड हुन् कि देउवा, माधव हुन् कि भलानाथ, उपेन्द्र हुन् कि विदेशीको अप्रत्यक्ष कठपुतलीजस्तो छ, सबैको अनहार कठमूल्लाको जस्तो छ। यी सबै अर्काले चलाए चल्ने, नचाए नाच्नेजस्तो। हुन त यी सबै जनताका नायक हुन्। जब एउटा राजदूतले दूतावासको कोठाबाट, एउटा विदेशी नेताले विदेशबाट उठबस गराउँछ अनि लाग्छ, यिनीहरू कठपुतली हुन्। यिनीहरू आआफै अहमा जब पागल उफ्रे भैं

उफ्रिन्छन् र आआफै बीच भागबण्डाको अहकारमा लडत्त मिडन गरेर भुईमा लिङ्गिदूढी गर्नें, अनि यिनीहरू कठमूल्लाजस्ता लाग्छन्। आत्मनिर्णयको पहिचान हाम्रो नेतृत्व बर्गले गुमाइसकेका छन्। इतिहासको एउटा घटना साक्षी छ, जनताको समर्थन र लोकप्रियताको गलत प्रयोग गर्ने खुश्येव अन्ततः नूनखानीमा लखेटिएका थिए। यिनीहरू सुन्नेन् र जनादेशलाई यसेगरी गलत प्रयोग गर्दै ग एम्बने जनताले खुश्येवलाई लखेटिएका यिनलाई पनि लखेटन बेर छन्।

यहाँ दिल्लीको हैकम छ, युरो अमेरिकी धुरी चलखेल गरिरहेको छ। तिनले कहिले कसलाई, कहिले कसलाई

भएको भए राष्ट्रलाई यसरी बिचली र हरिविजेकमा पानै थिएनन्। के छ सुन्नित ? जब स्वार्थप्रेरितकाको द्रैपदीको चौर हरण भएको दिनदिनै बलात्कार भइरहेको छ र पनि संसद मौन छ। यिनीहरू र सहाराको मरभूमिको धुमन्ते बेडेइन्स जातिमा के भिन्नता रह्यो र ? न तिनको पहिचान थियो, न यिनको पहिचान छ। भतुवालाई खानेको पीर हुन्छ। हाम्रा शासक बर्गलाई पनि सत्ता, शक्ति र सम्पत्ति कमाउने पीर छ।

माओवादीसँग जनयुद्ध सुरु गर्दा खाँटी देशभक्ति सहितका ४० माग थिए। ती कता हराए, बिलाए। एमालेसँग बहुलीय जनबाद रहेन, माओवादीसँग माओवाद।

जनयुद्ध र जनआन्दोलनलाई मिसारर जनबाढी बनाइयो र राजतन्त्रमाथि धावा बोलियो। राजा ज्ञानेन्द्रले टाउको निहुरार। २०६३ साल बैशाख ११ को त्यो दिनदेखि निरन्तर उनी माटोवादी बनेर अडिङ बाँचेका छन्। तर, बिजेता आफै देशका वीरहरूले वीरता देखाउन सकेन् र ज्ञानेन्द्र शाहलाई प्रताडित गरिरहेका छन्। राजसंस्था र हिन्दुत्वमाथि निर्देशी व्यवहार गरिरहेका थाहा हुनुपर्छ- राजसंस्थाको पुनर्वहालीपछि ओलिम्पर ऋजुवेलको लाश चिह्नाबाट त्रिपुरायाइयो तर पछि तिनै ऋजुवेलको शालिक संसदको ढोका अगाडि स्थापित गरिएको छ।

जुरुक जुरुक पारिरहन्छ। जनयुद्धकाल, जनआन्दोलनकाल र त्यसपछिका दिनहरू अर्थात नेपालको २४ वर्ष विदेशीको अप्रत्यक्ष कठपुतलीजस्तो छ, सबैको अनहार कठमूल्लाको जस्तो छ। यी सबै अर्काले चलाए चल्ने, नचाए नाच्नेजस्तो। हुन त यी सबै जनताका नायक हुन्। जब एउटा राजदूतले दूतावासको कोठाबाट, एउटा विदेशी नेताले विदेशबाट उठबस गराउँछ अनि लाग्छ, यिनीहरू कठपुतली हुन्। यिनीहरू आआफै अहमा जब पागल उफ्रे भैं

नेकपा बनेपछि तेलपानी एकै बनेको छ। कांग्रेस वीपी मान्छ तर वीपीको सिद्धान्त मान्दैन। मधेसी दलहरू सीके लाल हो कि सीक राउत ? यिनीहरूको मुख हेरेअ अन्धकार हुँदै गएको राष्ट्रको भविष्यको कुनै कुनामा चाँदीको धेरा देखिदैन। हो, यी सबै पार्टीमित्र नेपालप्रति गोरव गर्ने लामो पक्कि छ। तिनीहरू छायाँमा छन्, भूमिकामा छैनन्। वर्तमान नेपाली राजनीतिक घटनाकम कुनैबैलो पनामाका राष्ट्रपति नोरिया र अमेरिकाको व्यवहारभन्दा भिन्नै छैन। त्यतिबेला नोरिया गीआईएका

कठपुतली थिए। आजका ओली, प्रचण्ड, देउवा, उपेन्द्र र माधव-भलनाथहरू अरु कसैका कठपुतली बनेका छन्। यिनले राष्ट्रका लागि कुनै धर्मयुद्ध लडिरहेका छैनन्। यिनीहरू सत्ताको भागबण्डा खोसाखोस गरिरहेका छन्। कुनै दिन शक्तिशाली गोर्खाचार्यका एस न्यान नबनेर शेमरदानादेले धर्मयुद्ध सुरु गरेका थिए। नेपाललाई शेमरनाज्व अथवा सिंगापुरलाई सम्पन्न बनाउने ली वान युको खाँचो छ। यति पनि हुन नसके, म मरेको छैन, देशका लागि म केही गर्नु भनेर पुनः मलेसियामा उदाएका महाथिर मोहम्मदको खाँचो छ। त्यस्तो छिपे कुनै नेतामा जनताले देखिदैन। जो सत्ताको लागि मरिहते गर्छ, त्यस्तो व्यक्ति कसरी धर्मयोद्धा बन्न सक्छ ? जो सत्ताको खेललाई सर्वस्व युमाउने भेरजुवा बनाउन सक्छ, ऊ कसरी धर्मयोद्धा ? यी नेताहरूलाई स्मरणरहोस, माओ र च्याङ्काईसेकबीच डरलाग्दो बैचारिक व्यन्द्य थियो तर यी दुबै नेता चीनको राष्ट्रिय अखण्डतामाथि जापानले धावा बोल्दा एउटै मोर्चामा काँधमा यस्तो फ्लाएर खडा भए। हाम्रा नेताहरूमा यस्तो चरित्र किन विकास हुनसकेन ? आफूलाई माओवादको सच्चा अनुयायी ठान्ने नेकपाभित्र पनि यो चरीत्र खड्किएको छ।

जे कुरा पनि बिगार्न सजिलो छ। निर्माण गर्न गाहो। यस्ता बानी भिगेका सुतुरमुर्गहरूले घर भक्ताए, छानो हाल्न सकेका छैनन्। यिनमा देश बनाउने प्यालेटाइनको जस्तो आत्मविश्वास पटकै छैन। रगत के हो, पानी के हो ? भिन्नता छुट्याउन सकेनन्। पशुपतिनाथलाई भक्ताएर काशीबास जाने चरित

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्याँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरेर पनि जस्ले समिक्षयो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर यकै पटक मर्न सकौ।

- अतिरिक्ताणी

अमियान

साप्ताहिक

ਸੰਵੈਧਾਨਿਕ ਪਰਿ਷ਦ ਪਨਿ ਢੋਖੀ

प्रधानमन्त्री नै अध्यक्ष रहने सम्बैधानिक व्यवस्था भएको सम्बैधानिक परिषद्ले प्रधानन्यायाधिशका लागि सिफारिस गरिएका सर्वोच्च अदालतका कामु प्रधानन्यायाधिश दिपकराज जोशीलाई संसदीय सुनुवाई समितिले अस्वीकृत गरेपछि राजनीतिक दलहरु आ आफ्नो पक्षमा बचाऊ र विरोधमा उत्रिएका छन् । सम्बैधानिक परिषद्मा प्रधानमन्त्री अध्यक्ष रहने र त्यस परिषद्मा प्रधानन्यायाधिश, संघीय संसदका प्रमुख विपक्षी दलको नेता सहित प्रतिनिधिसभाका सभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष र प्रतिनिधिसभाका उपसभामुख सदस्य रहने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेको छ । प्रधानन्यायाधिश नै अध्यक्ष रहने न्यायपरिषद्ले न्यायाधिशका लागि सम्बैधानिक परिषद्मा नाम सिफारिस गर्ने व्यवस्था रहेकोमा न्यायपरिषद्ले सर्वोच्च अदालतको स्थायी न्यायाधिश भएको ३ वर्ष पुरा भएका वरिष्ठतम न्यायाधिसहरु मध्येका दिपकराज जोशी, ओमप्रकाश मिश्र र चोलेन्द्र शमशेर राणाको नाम सिफारिस गरेकोमा सम्बैधानिक परिषद्ले जोशीलाई प्रधानन्यायाधिश बनाउने निर्णय गरि संसदीय सुनुवाई समितिमा पठाएको थियो । संसदीय सुनुवाई समितिको बैठक पटक पटक बसेपनि लामो समयसम्म निर्णय गर्न सकेन । सत्तारुद्ध दल नेकपाका केही सदस्यहरु पहिला देखि नै जोशीलाई प्रधानन्यायाधिश बनाउन नहुने भन्दै लविङ गरिरहेका र कामु प्रधानन्यायाधिशलाई राजिनामा दिन दबाब दिईरहेका थिए । तर जोशीले राजिनामा दिन इन्कार गरेपछि सत्ताधारी दलको बैठकबाटै जोशीलाई अस्वीकृत गर्ने निर्णय पश्चात् मात्र संसदीय सुनुवाई समितिले जोशीलाई प्रधानन्यायाधिश बन्न अस्वीकार गरेपछि दलिय स्वार्थले काम गरेको पछ भाङको छ ।

काम गरका प्रट्ट भएका छ ।
संसदीय सुनुवाई समितिले जोशीसँग सोधपुछ समेत गरेको र एक सञ्चारगृहका मालिक सहित एक गैरआवासीय नेपाली र सर्वोच्च अदालतका केही न्यायाधिशहरू तै प्रायोजित रुपमा जोशीको विषयमा पटक पटक बैठक बसी जोशीको शैक्षिक योग्यताको मुद्दा पत्रपत्रिकाहरूमा उठाउँदै आएकोमा त्यही मुद्दालाई संसदीय सुनुवाई समितिले प्रमुख आधार मानेर जोशीलाई अस्वीकृत गरेको छ । जोशीको शैक्षिक योग्यतामा प्रश्न उठेपछि शैक्षिक योग्यताका बारेमा छानविन गरि सत्यतथ्य पत्ता लगाउनेको सदृश बजारमा आएका हल्लालाई आधार बनाएर जोशीलाई प्रधानन्यायाधिश बन्नबाट रोकनु जोशीमाथि अन्याय हो । यदि शैक्षिक योग्यतामा तलमाथि परेको भए किन छानविन गरिएन ? जोशी विगत २६ वर्षदेखि पुनरावेदन अदालत हुँदै सर्वोच्च अदालतमा पुगेको व्यक्ति हुन् । उनले ४ वर्ष सर्वोच्च अदालतमा न्यायाधिश भएर काम गरिसकेको अवस्थामा अहिले आएर शैक्षिक योग्यताको मुद्दा उठेकोमा जोशीले आफ्नो शैक्षिक योग्यताको छानविन गर्न माग समेत गरिरहेका छन् । न्यायाधिशहरूको शैक्षिक योग्यता हैर्ने अधिकार न्यायपरिषदलाई रहेको भएपनि जोशीको शैक्षिक योग्यतामाथि तै प्रश्न उठासमेत न्यायपरिषदले केही नबोल्नुले कतै न्यायपरिषद् पनि कसैको स्वार्थ पारा पार्न लमिएको तै कि भान्ने धाराका समेत उन्निकाहो छ ।

स्वाथ पूरा गन लागपरका हा ने भन्न आशका समत उड्जाएका छ। जोशी प्रधानन्यायाधिशका लागि मात्र अस्वीकृत भएका हुन् उनले सर्वोच्च अदालतमा गएर न्यायाधिशको रूपमा काम गर्न सकछन्। संसदीय सुनवाई समितिले समेत प्रधानन्यायाधिशका लागि मात्र अस्वीकृत गरेको हो। संसदीय सुनवाई समितिको आफ्नो ऐन समेत नभएको अवस्थामा परम्परागत रूपमा निर्णय गरेको हो। हाम्रो प्रचलित कानून अनुसार अपराध गर्न व्यक्ति जित अपराधका भागि हुन्छन् अपराध गर्न सघाउने, उक्साउने समेत अपराधीकै रूपमा रहने भएकाले जोशीलाई प्रधानन्यायाधिशका लागि सिफारिस गर्ने सम्बैधानिक परिषद्पति दोषमुक्त हुन सक्दैन। प्रधानमन्त्री नै सम्बैधानिक परिषद्का अध्यक्ष हुने भएकाले उनले न्यायपरिषद्मा सोहन सब्थे तर त्यसो भएन त्यही कारणले सम्बैधानिक परिषद्ले गरेको सिफारिस संसदीय सुनवाई समितिले अस्वीकृत गरेको हुनाले सम्बैधानिक परिषद्का अध्यक्षसहित सदस्यहरु समेत नैतिक संकटमा परेका हुनाले उनीहरुले समेत राजनीतामा दिन जग्गकै देखेल।

उनाहरुल समत राजिनामा दिनु हनुक्त उपयुक्त हनुक्त ।
 सत्ताधारी दलका नेताहरुले संसदीय सुनुवाई समितिले आफ्नो निर्णय नदिँदै जोशीलाई राजिनामा दिन दबाब दिएका थिए राजिनामा नदिँदैको खण्डमा संसदबाट महाअभियोगसम्म लगाउने अभिव्यक्ति दिँदै आएकोमा जोशीले राजिनामा दिन अस्वीकार गरेपछि संसदीय सुनुवाई समितिले जोशीलाई अस्वीकृत गरेको हो त्यो पनि दुई तिहाईको दम्भमा । आफु अस्वीकृत भएपश्चात् जोशीले आफ्नाथि अन्याय भएको भन्नै आफ्नो शैक्षिक योग्यताका बारेमा छानविन गरि सत्यतथ्य पत्ता लगाउन सरकार, संसद र न्यायपरिषद्मा माग गरिसकेका हुनाले अब जोशीको शैक्षिक योग्यताको छानविन गरिनु आवश्यक छ । यदि शैक्षिक योग्यता सही ठहरिएमा संसदीय सुनुवाई समिति समेत दोषी ठहरिने र शैक्षिक योग्यता सही नठहरिए जोशीमाथि कारबाही किन नहुने ? भन्ने हाम्रो भनाई हो ।

दुर्द तिहाई दम्भको इण्डा जोशीमाथि बर्सियो

केपी ओली नेतृत्वको सरकार गठन भएको ६ महिना पुग्न लागेको छ । दुई तिहाई भन्दा बढीको समर्थन प्राप्त सरकारले जनताको चाहनाअनुसार काम कारबाही अगाडि बढाउन नसकेको र ओली नेतृत्वको सरकार प्रचारवाजीमै सिमित भएको आरोप सरकारमाथि लागेको छ । पछिलो समयमा सरकारले स्वतन्त्र न्यायलयमाथि समेत आफ्नो नियन्त्रण कायम गर्न उद्देश्यले षड्यन्त्रपूर्वक आफैले सिफारिस गरेका सर्वोच्च अदालतको कामु प्रधानन्यायाधिश दिपक राज जोशीलाई आफैनै निर्वेशनमा सर्वोच्च अदालतको प्रधानन्यायाधिश बन्नबाट रोकिएको छ । संसदीय सुनुवाई समितिमा सत्ताधारी दलको दुई तिहाई रहेको र त्यही दुई तिहाईको दम्पको दण्डा जोशीमाथि बर्साइएको छ । सम्बैधानिक परिषदमा प्रधानमन्त्री नै परिषद्को अध्यक्ष रहने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेको छ भने सदस्यहरूमा प्रमुख विपक्षी दलका नेता, प्रतिनिधिसभाका सभामुख, उपसभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष र प्रधानन्यायाधिश सदस्य रहने व्यवस्था भएपनि प्रधानन्यायाधिशको नियुक्तिका लागि भने कानुनमन्त्री सदस्य रहने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेको छ । सम्बैधानिक परिषदमा समेत प्रमुख विपक्षी दलका नेता बाहेक अन्य सबै कम्युनिष्ट पार्टीकै नेताहरूको बहुमत रहेकोमा स्वयम प्रधानमन्त्री ओलीले नै जोशीलाई सक्षम, योग्य भन्दै प्रधानन्यायाधिशमा नियुक्ति गर्न परिषद्को बैठकमा नाम प्रस्तुत गरेपछि सबैले समर्थन जनाएका थिए तर केकति कारणले हो आफैले सिफारिस गरेका व्यक्तिका पक्षमा प्रधानमन्त्री टिक्न सकेनन् र आफै अध्यक्ष रहेको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको बहुमत रहेको संसदीय सुनुवाई समितिलाई संसदीय सुनुवाई समितिले सुनुवाई गर्दागर्दै जोशीलाई अस्वीकृत गर्न फरमान जारी गरे ।

• देवेन्द्र चूडाल

devendrachudal@gmail.com

नियुक्त गरेको थियो । त्यस्ता व्यक्तिहरू प्रतिस्पर्धाका आधारमा खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट छानिएका थिए तिनीहरूलाई समेत उडान निर्णय गरि बर्खास्त गरिएपछि आफुहरूमाथि अन्याय भएको भन्दै उनीहरू न्याय मान्न अदालत गएका थिए भने अदालतले सरकारले सफाईको मौका र स्पष्टीकरण समेत नसोधी हठको आधारमा निर्णय गरेको भन्दै सरकारको निर्णयमाथि अंकुश लगाएपछि कामु प्रधानन्यायाधिश जोशीसँग ओली सरकार रुच्छ भएको थियो । बर्खास्तीको निर्णय जोशीको बेचबाट बदर भएको थिएन । अन्य न्यायाधिसहरूको बेचबाट भएको निर्णयहरूको दोष जोशीलाई लगाएर सरकारले सर्बोच्च अदालतका न्यायाधिशहरूलाई समेत आफ्नो नियन्त्रणमा राख्ने प्रयास गरेको प्रष्ट रूपमै देख्न थालिएको छ । न्यायाधिशले न्याय दिँदा सरकार रिसाउँच भनेर न्याय दिने होइन वादी र प्रतिवादी पक्षको कुरा सुनेर कानुनमा भएको व्यवस्था अनुसार पिडितलाई न्याय दिने हो । अदालतले न्याय दिँदा राज्यलाई घाटा हुन्छ कि फाइदा भनेर हेर्ने विषय होइन तर पछिल्लो समयमा सरकारी पक्षबाट सर्बोच्च अदालतको आदेशबाट मुलुकलाई तुलो घाटा भयो भन्ने समाचारहरू प्रसारण गर्न लगाउने गरिएको छ । के अब न्यायाधिसहरूले न्याय दिँदा पहिला सरकारलाई सोध्नुपर्ने हो कि ? त्यसमा पनि कामु प्रधानन्यायाधिश जोशीले हेर्दै नहरेको मुद्दाहरूको दोष समेत जोशीलाई लगाइएको छ । के यो प्रतिशोध लिने दोषपूर्ण भएन र ? सर्बोच्च अदालतमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी समर्थक न्यायाधिशहरू समेत रहेका छन् के सरकारले उनीहरूले गरेका निर्णयहरू सरकारको विरुद्ध भयो भनेर उनीहरूमाथि कारबाही गर्न सक्छ ? के उनीहरूमाथि महाअभियोग लगाउन सक्छ ? यी सबै तथ्यहरूले गर्दा प्रमाणित हुन्छ ओली नेतृत्वको जरूरीप्रक्रिया प्रतिपोषण

नेतृत्वका सरकारल जाशामाथ प्रातशाध
लिएर उनलाई प्रधानन्यायाधिश बन्नाबाट
रोकेको छ । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको
दुई अध्यक्ष मध्येका एक अध्यक्ष पुष्टकमल
दाहालले न्यायालयलाई स्वतन्त्र न्यायलय
बनाउनका लागि महत्वपूर्ण कदम
चालिएको अभिव्यक्ति दिएका छन् के
जोशीलाई प्रधानन्यायाधिश बन्नाबाट रोकदा
न्यायलय स्वतन्त्र न्यायलय हुने भयो र ?
जोशी पछिका वरिष्ठ न्यायाधिशहरूले पनि
कतिपय महत्वपूर्ण निर्णयहरू गरेका छन्,
कतिपय सरकारी मुद्दाहरूपनि उनीहरूले
फैसला गरेका छन् के अब ती सबैलाई
जोशीकै हालतमा पुऱ्याएर सर्बोच्चको नेतृत्व
कम्युनिष्ट पार्टीको समर्थकहरूकै हातमा
पुऱ्याउने कि ?

निर्वाचनका बेला राष्ट्रवादका ठुला ठुला
नारा दिएर निर्वाचन जितेका प्रधानमन्त्री
ओली नेतृत्वको सरकारका काम कारबाही
आफै बोलीको ठीक उल्टो बाटोमा गएका
छन् । मुलुकमा भएका ७ प्रदेशमध्येका
६ प्रदेशमा कम्युनिष्ट पार्टीकै बहुमतको
सरकार रहेको छ । ती सबै सरकार

साकन अवस्था सज्जना भएका छ ।
पछिल्लो समयमा सरकारले
गर्ने गरेका निर्णयहरू हचुवाको भरमा गर्ने
गरिएका छन् । उदाहरणका लागि ओली
सरकारको सुशासनको निर्देशिकालाई
लिन सकिन्छ त्यसाम उल्लेख
गरिएअनुसार अब सहसचिव स्तरका
सरकारी कर्मचारीहरूलाई कस्तीमा एक
वर्ष नपुगी अर्को ठाउँमा सरुवा नगरिने
उल्लेख गरिएपनि हालै सरकारले २१
जना सहसचिवहरूलाई सरुवा भएको
३ महिना नपुग्दै फेरि अर्को ठाउँमा
सरुवा गरेर आफ्नो सुशासन सम्बन्धी
प्रतिवद्धताको ठाडो उल्लंघन गरेको हुनाले
ओली सरकार पनि जनताका लागि जुन
जोगी आएपनि कानै चिरेको सावित भएको
छ । राज्य सञ्चालन गर्दा सबैलाई समान
व्यवहार र अवसर दिनुपर्नमा त्यसो नगरि
आलोचकहरूलाई ध्वस्त पार्दै आफ्ना
अन्धभक्त समर्थकहरूलाई बढवा दिने कार्य
गरिन थालिएको हुनाले त्यसको चौतर्फी
विरोध हुन थाल्यु ओलीको लागि सुखद
अवसर होइन ।

वनबाट यसरी बनौ समृद्ध

डा. विनोद भट्ट

आफ्नै महत्व र विशेषता छ। यसरी हेदा हिमाली क्षेत्रमा पाइने वन क्षेत्र भने बहुमूल्य छ। हामीले विशेषगरी साल, सिसोजस्ता प्रजातिलाई काठ र अरुचाहाँ कुकाठ भनेर नाम दियैं। तर, प्रकृतिले कुकाठ भनेर बनाएको छैन। हामी मान्छे कम बुद्धिका भएर तिनलाई कुकाठ भनेका मात्र हाँ।

डेढ सय किलोमिटरको दूरीमा यति धेरै प्राकृतिक वातावरण र पारिस्थितिकीय प्रणाली (१९८ वटा) फेरिन्छ कि यसले वन पैदावरका साथै मनोरम दृश्य पनि फरक हुन जान्छ। यसै कारणले यहाँ पाइने वनस्पति तथा जीवजन्तुका प्रजाति पनि फरक-फरक हुन पुराण। जसले गर्दा नेपाल जैविक विविधताले अत्यधिक सम्पन्न देशका रूपमा चिनिन पुरेको छ। नेपालमा विविध प्रकृतिको वन देखिन्छ। भौगोलिक उचाइअनुसार आफ्नै खालको वनको विशेषता पाइन्छ। तराईमा साल, सिसो, खयर, साज, सतिसाल आदि राम्रा र बहुमूल्य प्रजाति पाइन्छन् भने पहाड-हिमालमा सल्लो, कटुस, चिलाउने, चाँप, गुराँस, लोठ सल्लो, धुपी आदि पाइन्छन्।

सबै वनमा विशेषगरी हिमाली क्षेत्रमा अति नै महत्वपूर्ण र महँगा जडीबुटी पाइन्छन् जसले गर्दा हरेक वन क्षेत्रको

हेटौडाको ओम्याक्स सिनेमा हलमा आगलाई

हेटौडा। हेटौडा बजारमा रहेको सुविधासम्पन्न ओम्याक्स सिनेमा हल आगलागीबाट नष्ट भएको छ। सिनेमा हलभित्रको विद्युत लाइन मर्मतका क्रममा इलेक्ट्रिक सर्ट भएर आगलागी भएको हो। करिब तीन करोड लगतमा निर्माण भएको सो हलमा लोको आगो करिब अढाई घन्टासम्म पनि नियन्त्रणमा लिन सकिएको थिएन।

हेटौडा-४ मा रहेको सो सिनेमा हल उपत्यकाबाहिको वातानुकूलित र उच्च प्रविधियुक्त पहिलो हल थियो। हलमा बुधबार बिहान करिब साढे ९ बजे आगलागी भएको थियो। आगलागीबाट हलका सबै सामग्री जलेर नष्ट भएको प्रहरीले जनाएको छ। अढाई घन्टाको प्रयासपछि आगो नियन्त्रणमा लिइएको थियो। हलको भित्ताका कंक्रिट मात्र बाँकी रहेको हल सञ्चालक नरेन्द्र महर्जनले बताए।

चलचित्र निर्माता, वितरक, एफडी कम्पनी अध्यक्ष तथा चलचित्र विकास बोर्ड सदस्य महर्जनले ०६१ जेठेदेखि सो हल सञ्चालन गर्दै आएका थिए। नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, स्थानीय युवाले आगो निभाउन सहयोग गरेका थिए। हलमा कार्यरत प्राविधिक र कर्मचारीले भने भागेर ज्यान जोगाएका थिए। जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट खटिएको ठोलीले सिसा फुटाएर भित्रका सामान निकाल्ने प्रयास गरेको थियो।

हेटौडामा एक मात्र दमकल रहेकाले आगलागी नियन्त्रणमा धेरै समय लागेको स्थानीयको भनाइ छ। आगो निभाउन बाराको अमलेखगन्जबाट नेपाल आयल निगमको दमकल र हेटौडा उपमहानगरपालिकाको दमकल प्रयोग गरिएका थिए। चितवन र वीरगन्जबाट समेत दमकल मगाए पनि आगो नियन्त्रण

भइसकेकाले फर्काइएको मकवानपुरका प्रहरी प्रमुख उपरीक्षक बुद्धिराज गुरुडले बताए। ८ कड्डा क्षेत्रफलमा बनेको हलमा ४ सय ३१ जनाको क्षमता थियो। सम्पूर्ण डिजिटल सिस्टममा निर्माण भएको ओम्याक्समा क्युएफएक्स ब्राउडल प्रविधि र डिजाइन जडान गरिएको थियो। हलमा कम्प्युटरबाट टिकट सिस्टम र इन्टरनेटबाट टिकट बुकिङ गर्नेलगायत सुविधा थिए। ३५ एमएमको अत्यधिक थिडी डिस्प्ले प्रविधि प्रयोग गरिएकाले दर्शकले थिडी चलचित्र हेर्न सक्ने सुविधा ओम्याक्समा थियो।

हलमा भएको आगलागीप्रति विभिन्न संघसंस्थाले दुःख व्यक्त गरेका छन्। नेपाल चलचित्र संघले विज्ञप्ति जारी गरेर दुःख व्यक्त गरेको छ। चलचित्र पत्रकार संघ मकवानपुरले पनि विज्ञप्ति जारी गर्दै हलमा भएको आगलागीप्रति दुःख व्यक्त गरेको छ।

पहिरोले ओखलदुंगामा दई घर बगायो

ओखलदुंगा। केही दिनदेखि भएको अविरल वर्षाका कारण आएको पहिरोले ओखलदुंगामा २ घर बगाएको छ। खिजिदेम्बा गाउँपालिका-१, र मोलुङ गाउँपालिका-७, को सिमानामा पर्ने पालेमा खसेको पहिरोले स्थानीय डाटी शेर्पा र लमु शेर्पाको घर पुरेको हो।

पहिरोले मानावीय क्षति नभए पनि एक हल गोरु र एउटा कुकुर बगाएको मोलुङ गाउँपालिका-७ का अध्यक्ष हेमबहादुर सुनुवारले जानकारी दिए। उनका अनुसार पहिरोका कारण अन्य ५ घर जोखिममा छन्। पहिरो प्रभावितले आफन्ताको घरमा शरण लिइरहेका छन्।

जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय ओखलदुंगाले गरेको सर्वेक्षणअनुसार ओखलदुंगामा साना-टूला गरी १ सय ४६ बस्ती पहिरोको जोखिममा छन्। ०७२ को भूकम्पपछि जिल्लाका एक दर्जन स्थानमा निरन्तर पहिरो गइरहेको छ। पहिरोका कारण केही बस्ती नै विस्थापित भएका छन्।

भएन। वनलाई जोगायो भने यसले काठ मात्र दिँदैन, यसले पर्यावरण पनि स्वच्छ राख्छ। वनमा पाइने रुखबिरुवा निश्चित समय पुगेपछि काठेर उपयोग गर्न र पैसा कमाउन सकिन्छ। रुखको पनि दुर्कने निश्चित समय हुन्छ। जात र प्रजाति हेरेर

अहिले वन क्षेत्रको जग्गाले अन्य भूउपयोगसँग आर्थिक रूपमा प्रतिस्पर्धा गरिरहेको छ। ज्रबसरमा हामी वन क्षेत्रको अन्य वैकल्पिक उपयोग (जस्तै कृषि) र त्यसबाट पाइने प्रतिफलको आर्थिक विश्लेषण गरेर त्यस क्षेत्रमा वन नै राख्नु बढी लाभ फाइदाग्रनक छ भनेर प्रमाणित गर्न सक्दैनौ, यो संकटग्रस्त नै रहिरहन्छ। यसबाट कृषि वा उद्योगभन्दा पनि वनबाट बढी लाभ पाइन्छ भन्ने देखाउन सक्नुपर्छ।

कृषिमा परनिर्भरताको भयावह अवस्था

उपेन्द्र क्षा

सामन्ती शासन प्रणालीमा सम्पत्तिको रूपमा प्रयोग भएको ठूला ठूला भूखण्डहरू विर्तावालहरूको कब्जामा रहेकोले कृषिमा यी भूमिहरू अपेक्षाकृत प्रयोग भएको पाइँदैन। तर मानव जीवनको अभिन्न अंगको रूपमा रहेको कृषिकार्य भने हुँदै आएको देखिन्छ। नयाँ प्रविधिको अभावमा कृषि परम्परागत विधिद्वारा हुँदै आएपनि एउटा कालखण्डमा नेपाल धान नियोक्तरतमा नाम लेखाएकै हो। कृषिमा सरकारको खासै ध्यान नरहेको अवस्थामा जनसंख्याको कमीले नेपाल धान चामल निर्यात गरेको पदवी पाएको थियो। समयको अन्तरालमा जनसंख्याको चाप बढ्दै जाँदा खाद्यान्न निर्यातको गौरवबाट नेपाल विजेत हुन पुग्यो।

मानव जीवनका लागि कृषि अभिन्न अंग भएकोले २०७० सालको परिवर्तनपछि सरकारले निम्न बमोजिमको भूमि ऐन ल्याएको देखिन्छ। (१) भूमिदारी अधिकार प्राप्ति कानून मस्योदा-२००८ ले उपत्यकाभित्रका मोहीको लगत तयार पार्ने काम गन्यो। (२) भूमि जाँच कमीशन-२००८ ले सबै जिल्लाका मोहीको लगत तथा मोही हक सुरक्षणको व्यवस्था गन्यो। (३) भूमिसुधार कमीशन-२००९ ले मोहीको हक सुरक्षणका साथी मोहीको कूत निर्धारण, बिना क्षतिपूर्ति वित्त उन्मूलन, जग्गा जमिनको स्वेस्ता व्यवस्थित गर्ने, गूठी जग्गाको मालपोत नगदमा लिने आदि कार्यहरू यो ऐनले गयो। (४) भूमि सुधार सम्बन्धि १३ सूत्रीय योजना-२०१२ ले ऋणको व्याज १० प्रतिशतभन्दा बढि लिन नपाइने, पर्ती जग्गा सुकून्दारीलाई वितरण गर्ने, जग्गाधनी र मोहीको लगत राख्ने व्यवस्था गन्यो। (५) जग्गा र जग्गा कमाउने लगत खडा गर्ने ऐन-२०१३ मा गाउँ समितिमार्फत पटवारीले जग्गा कमाउनेको तथा मोहीको लगत राख्ने व्यवस्था गन्यो। (६) भूमि सम्बन्धि ऐन-२०१४ ले जग्गा जोले खास व्यक्तिलाई मोही निधिरण गर्ने, मोहीको हक हस्तान्तरण गर्दा जग्गाधनीको स्वीकृति चाहिने तथा जग्गाधनी र मोहीबीच कृषि उत्पादनको आधी आधी बाली बाँडफाँड गर्ने निश्चित गरियो। (७) वन राष्ट्रियकरण ऐन-२०१४ जारी गरि वनक्षेत्रलाई सरकारको स्वामित्वमा ल्याईयो। (८) वित्त उन्मूलन ऐन-२०१६ ले वित्त पाएका सबै जग्गा रैकरमा परिणत गरि जग्गामा रहेको सामन्ती प्रथालाई अन्त गरेको थियो। (९) कृषि सम्बन्धी ऐन-२०१९ ले कृषि उत्पादनलाई बढाउने आर्थिक विकासको गतिलाई तीव्र पार्ने, कृषकहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने आदि उद्देश्य लिएको थियो। (१०) भूमि सम्बन्धि ऐन-२०२१ ले पहिलो चरणमा १६ जिल्ला, २०२२ मा दोश्रो चरणमा २५ जिल्ला तथा २०२३ मा तेश्रो चरणमा ३४ जिल्लामा प्रभावकारी रूपमा भूमिसुधार कार्यक्रम जारी भयो।

प्रजातान्त्रिक सरकारलाई अपदस्थ गरि पंचायती प्रजातन्त्रको माध्यमबाट देशको सुधार गर्ने भनेर राजा महेन्द्रले २०७१ सालमा शासन सत्ता आफ्नो हातमा लियो। २०२१ सालमा भूमि सुधार ऐनले जग्गा जोले किसानको मोहियानी हक सुरक्षित गरिएको थियो। जग्गामाथि मोहीको स्वामित्व वितरण गर्दा जग्गाधनीको स्वीकृति चाहिने तथा जग्गाधनी र मोहीबीच कृषि उत्पादनको आधी आधी बाली बाँडफाँड गर्ने निश्चित गरियो।

२०२५ सालमा भूमि सम्बन्धि ऐनको दोश्रो संशोधन अनुसार कृषि विकासको लागि प्रभावकारी नियम बगोजिम हदबन्दी, तोकिएकोभन्दा बढि कूत असुल नपाइने, अनिवार्य बचत कृषि विकास प्रयोजनमा प्रयोग गरिने आदि व्यवस्था गरिएको पाइन्छ। सो अनुसार तराईमा २५ बीघा, उपत्यकामा ५० रोपनी तथा पहाडमा ८० रोपनीको हदबन्दी लागू भयो। घर घडेरीको

लागि तराईमा ३ बीघा, पहाडमा १६ रोपनी र उपत्यकामा ८ रोपनी थप जग्गा दिईएको पाइन्छ। २०५३ सालमा भूमि सम्बन्धी ऐन-२०२१ लाई चौथो पटक संशेषन गरि जग्गामा रहेको द्वैय स्वामित्वलाई अन्त्य गर्न गरि कानून बनाईयो। आधी आधी जग्गा बाँडफाँड गरि जग्गाधनी र मोहीबीचको द्वन्द्वात्मक सम्बन्धको अन्त गरियो। एकवर्ष कमाएको अवस्थामा मोही बनाउने नियमलाई यो संशोधनले खोज गरेको छ। यो संशोधनबाट ४५ लाख मोहीहरू अधिकराबाट बचित हुन पुगेका छन्। यो ऐनले एकवर्ष कूत नबुझाउने लाखौं मोहीलाई बेदखल गन्यो।

देशको कूल भौगोलिक क्षेत्रको १८ प्रतिशत भूमि कृषि योग्य छ। राष्ट्रिय जोतको औसत आकार ०१५ हेक्टर अर्थात १८६ रोपनी (१ बीघा ८ कड्डा) छ। १ हेक्टरभन्दा कम जग्गा भएको कृषकको जनसंख्या ७० प्रतिशत छ। उसको भागमा कृषिभूमिको ३० प्रतिशत भूमि छ। ५ हेक्टरभन्दा बढि कृषिभूमि हुने किसानको जनसंख्या १५ प्रतिशत छ। उसले कृषिभूमिको १४ प्रतिशत भाग आगटेको छ। भूस्वामित्वको यो असमानता जस्तै तुला किसानसंग उर्बरभुमि, सिचाई क्रान्तिकारी भूमिसुधारको अवधारणा अनुसार प्रचण्ड नेतृत्वको सरकारले हरिबोल गजुरेलको नेतृत्वमा उच्चस्तरीय

विस्तार गर्दै भूमाफियाहरू उपत्यकाबाहिर चितवन, नारायणधाट, नवलपरासी, हेटौडा, बर्दिवास, विराटनगर आदि विभिन्न ठाउँमा जग्गाको बिक्री गर्ने कारोबार संचालन हुँदै जाँदा विस्तारै कृषिमा प्रयोग हुने जग्गा मासिदै गयो। कृषियोग्य जग्गा मासिने तथा विभिन्न कारणबाट कृषि उत्पादनमा आएको हासले परनिर्भरताको अवस्था सिर्जना भएपछि सरकारले जग्गा प्लाटिङ्को कारोबारीलाई अंकुश लगाउने उद्देश्यले कानुन ल्यायो। जग्गा कारोबारबाट बैकको राम्रो आद्वानी स्रोत रहेकोले यो कार्य निर्धार चलेको थियो। सरकारले जग्गा बिक्री वितरणमा रोक लगाएपछि बैक पनि पछि हट्टो र यो कार्य बन्द भयो।

भूमिको व्यवस्था तथा कृषिमा सुधार ल्याउन सरकारले २०५१ मा केशव बडालको नेतृत्वमा उच्चस्तरीय भूमिसुधार आयोग गठन भयो। बडाल आयोगले नेपालमा भूमिको अवस्था र प्रयोग, कृषिको अवस्था, भूमिको असमान वितरण प्रणाली, जग्गाधनी र जोतहाको अवस्था, जग्गाको बर्गीकरण आदिबारे सरकारलाई लिखित प्रतिवेदन दियो। १४ वर्षपछि शासनसत्तामा माओआदीको अवतरण भई सकेपछि क्रान्तिकारी भूमिसुधारको अवधारणा अनुसार प्रचण्ड नेतृत्वको सरकारले हरिबोल गजुरेलको नेतृत्वमा उच्चस्तरीय

प्रजातान्त्रिक सरकारलाई अपदस्थ गरि पंचायती प्रजातन्त्रको माध्यमबाट देशको गतिलो सुधार गर्ने भनेर राजा महेन्द्रले २०१७ सालमा शासन सत्ता आफ्नो हातमा लियो। २०२१ सालमा भूमि सुधार ऐनले जग्गा जोले किसानको मोहियानी हक सुरक्षित गरिएको थियो। जग्गामाथि मोहीको स्वामित्व वितरण गर्दा जग्गाधनीको स्वीकृति चाहिने तथा जग्गाधनी र मोहीबीच कृषि उत्पादनको आधी आधी बाली बाँडफाँड गर्ने निश्चित गरियो। जग्गालाई अव्वल, दोयम, सीम र चहारमा वर्गीकरण गरि एक वाली ताक्रको अधिकतम कूत ६ विवन्टल खाद्यान्न जग्गाधनीलाई बुझाउने नियम बन्यो।

कुनै कुरा नभएको असमानताले कृषिभूमि प्रभावित हुँदै आयो। २०५४ सालमा तत्कालीन प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले भूमि सम्बन्धी ऐन-२०२१ लाई पाँचौं पटक संशोधन गरि जग्गाको हदबन्दी लागू गन्यो। सो हदबन्दी अनुसार तराईमा ९० बीघा, पहाडमा ७० रोपनी तथा उपत्यकामा २५ रोपनीको व्यवस्था गरियो।

दान, बक्स, वित्ताबाट हजारौं बीघा जग्गा पाएका तुलातुला सामन्तहरूको शान र मान बढाने, जनतामाफ मालिक र भगवानको दर्जा प्राप्त हुने अनोठो आनन्दानुभूतिमा रमाएका सामन्तहरू कृषि भूमिको अपेक्षाकृत उपयोग हुन दिएन। कृषिकार्य आफू गर्न नसक्ने, विश्वासिलो गरिब किसानलाई भूमि कमाउन दिएन। कृषिकार्य आफू गर्न नसक्ने, विश्वासिलो गरिब किसानलाई भूमि कमाउन दिएन। कृषिकार्य आफू गर्न नसक्ने, विश्वासिलो गरिब किसानलाई भूमि कमाउन दिएन। कृषिकार्य आफू गर्न नसक्ने, विश्वासिलो गरिब किसानलाई भूमि कमाउन दिएन।

हदबन्दीबाट मध्यमवर्गका किसानहरू मात्र प्रभावित भए। ठूला सामन्तहरू आफन्त तथा काल्पनिक व्यक्तिहरूको व्यवस्था गरिएको थियो। जग्गालाई अव्वल, दोयम, सीम र चहारमा वर्गीकरण गरि एक वाली मात्रको अधिकतम कूत ६ विवन्टल खाद्यान्न जग्गाधनीलाई बुझाउने नियम बन्यो। जग्गालाई ३ तीनवालीको आधी पाउने जग्गाधनीको अधिकार खोसिएकोले जग्गाधनी र मोहीबीचको द्वन्द्वात्मक सम्बन्धको सिर्जना भयो।

२०२५ सालमा भूमि सम्बन्धि ऐनको दोश्रो संशोधन अनुसार कृषि विकासको लागि प्रभावकारी नियम बगोजिम हदबन्दी, तोकिएकोभन्दा बढि कूत असुल नपाइने, अनिवार्य बचत कृषि विकास प्रयोजनमा प्रयोग गरिने आदि व्यवस्था गरिएको पाइन्छ। सो अनुसार तराईमा २५ बीघा, उपत्यकामा ५० रोपनी तथा पहाडमा ८० रोपनीको हदबन्दी लागू भयो। घर घडेरीको

(मध्ये दर्शन किचर सेवा)

खेलफूढ़

पारस, शरद, बसन्त र सोमपाल आईसिसीको टी-२० वरीयतामा

आइसिसीले सार्वजनिक गरेको टी-२० वरीयतामा नेपालका चार खेलाडी शीर्ष सयभित्र पर्न सफल भएका छन्। अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट परिषद (आईसिसी)ले सार्वजनिक गरेको नयाँ वरीयतामा नेपालका दुई बलर तथा दुई व्याट्सम्यान शीर्ष सयभित्र पर्न सफल भए।

नेपाली राष्ट्रिय टिमका कप्तान पारस खड्का व्याट्सितर्फ टी-२० वरीयतामा १०३०४ स्थ

टंगीन खबर

प्रसादको इन्ड ल्याप

प्रसाद फिल्मको चुटिङ सकिएको छ। दिनेश राउतको निर्देशनमा बनेको फिल्मको लिलितपुरस्थित राजु पेन्टरको स्टुडियोमा 'इन्ड ल्याप' गरिएको हो। चलचित्र पत्रकार

संघका उपाध्यक्ष दिनेश सिटौलाले कल्याप हानेर प्रसादको छायांकन सकिएको घोषणा गरेका हुन्।

सञ्चारकर्मी सुशील पोडेलले स्ट्रिक्ट लेखेको पारिवारिक विषयको फिल्ममा विपेन कार्की, निश्चल बन्सेत, नम्रता श्रेष्ठ, सुनिसा बजगाईलगायत कलाकारको अभिनय छ। प्रसाद निर्देशक दिनेशको आई एम सरी, नोभेम्बर रेन, कलासिक र पर्वपछिको पाँचौं फिल्म हो।

निश्चलले प्रसादमा आफ्नो भिन्दै भूमिका रहेको बताउँदै दर्शकले मन पराउने विश्वास व्यक्त गरे। मंसिर २१ गते प्रदर्शन हुने फिल्म राजेश श्रेष्ठले खिचेका हुन्। फिल्मको निर्माता सुवास थापा हुन्।

बिबिताले जितिन भिस गुरुड इन्टरनेशनलको उपाधि

मिस गुरुड इन्टरनेशनल सिजन २ को उपाधि लमजुङकी बिबिता गुरुडले जितेकी छिन्। राष्ट्रिय नाचघर जमलमा सम्पन्न प्रतियोगितामा १४ जना प्रतिस्पर्धालाई उछिन्दै बिबिताले उपाधि हात पारेकी हुन्।

बिबिताले मिस गुरुड इन्टरनेशनल सिजन २ को ताज पहिरिनुका साथै विभिन्न पुरस्कार र स्कूटर पनि हात पारेकी छन्। बिबिताले ५ दिनको बैंकक भ्रमणको अवसरसमेत पाएको छिन्। लमजुङको दोर्दी गाउँपालिका वडा ४ पाचोकको लपिस्बोटमा जन्मिएकी बिबिताले बेस्ट गुरुड भाषाको सबटाइल अवार्ड पनि हात पारेको छिन्।

बाबा बादी गुरुड र आमा लक्ष्मी गुरुडकी पाँचौं सन्तान अर्थात् कान्छो सन्तानका रूपमा ०५३ साल मंसिर ८ गते जन्मिएकी गुरुडले यसअधिको सिजन १ मा पनि सहभागिता जनाएकी थिएन्। अधिललो वर्ष बेस्ट फिगरको सब टाइटलमा मात्र वित बुझाएकी बिबिता सिजन २ मा भने उपाधि नै जित्न सफल भएकी हुन्।

मृगतृष्णा फेसन हाउस काठमाडौंको आयोजनामा भएको प्रतियोगितामा गोर्खाकी तलिसा गुरुडले फर्स्ट रनरअपको उपाधि हात पारिन्। फर्स्ट रनरअपको उपाधिसँगै तलिसाले फेसन डिजाइनरको फुल कोर्स स्कलरसिप पाएकी छिन्।

प्रतियोगितामा इटररीकी अलिशा गुरुडले सेकेन्ड रनरअपको उपाधि जितेकी छिन्। सेकेन्ड रनरअपको उपाधिसँगै एयर होस्टेजको फुल कोर्स स्कलरसिप पाएकी छिन्। कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि सगरमाथा टेलिभिजनका अध्यक्ष निर्मल गुरुडले विजेताहस्ताई ताज पहिन्याइदिएका थिए।

आयो शिरफूलको ट्रेलर

'शिरफूल' फिल्मको ट्रेलर र पोस्टर बुधबार सार्वजनिक गरिएको छ। नाइस मिडिया नेटवर्क र मगर क्रिएशन प्रालिको प्रस्तुति रहेको फिल्मको २ मिनेट ३५ सेकेन्ड लामो ट्रेलरमा काठमाडौंका युवापुस्ताको रहन-सहनका साथै आदिवासी जनजाति संस्कृतिको भलक देखिन्छ।

फिल्म कमल एवं मगरले निर्देशन गरेका हुन्। कमलको यो डेब्यु निर्देशन हो। फिल्ममा रूपा राना, राज थापा, देवराज आले, विनिता थापा, सुनील रोका, राजु

युगिन, नमिता तामाङ, पूजा गदल, किरण मगरलगायतको अभिनय छ।

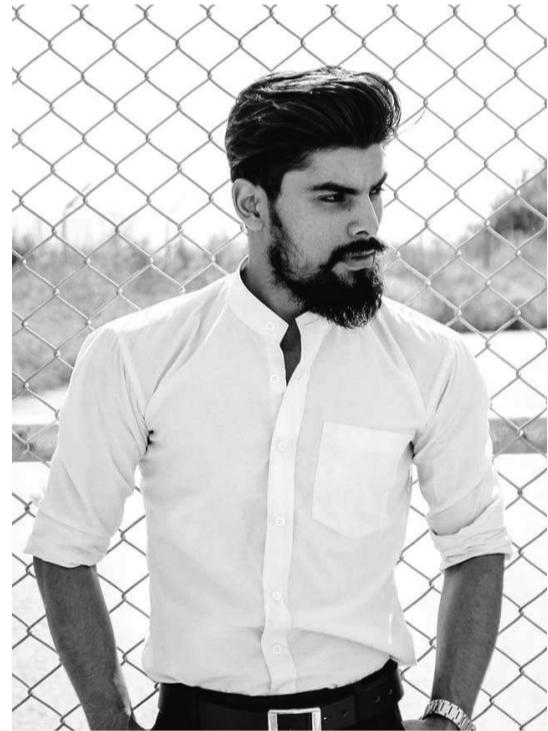
यसअघि फिल्ममा समावेश 'आज किन' र 'शिरफूल' गीत सार्वजनिक भइसकेका छन्। फिल्मको कथा नायकसमेत रहेका देवराज आले मगरले लेखेका हुन्। निरोज श्रेष्ठले खिचेको फिल्म मिलन श्रेष्ठले सम्पादन गरेका हुन्। मंसिर २१ गते प्रदर्शन मिति तय गरिएको फिल्ममा आशीर्वाद पुन मगरको लगानी छ।

नवीन के भट्टराईले ल्याए नयाँ गीत

पपस्टार नवीन के भट्टराईको 'अनिदो भए' बोलको नयाँ गीत बजारमा आएको छ। नवीन भट्टराईले लेखेका शब्दमा स्वर र संगीत नवीनले दिएका हुन्। गीतको म्युजिक मिडियो पनि सार्वजनिक गरिएको छ। मिडियोमा दीपान्स भण्डारी र रोजा खड्गीले अभिनय गरेका छन्। नेपाली पपगायनमा आकाशको जून हेर तिमीलाई नै हो, सॉफ्टप्यू एकान्तमा, डरलाग्छजस्ता गीतमार्फत नवीन चर्चित छन्।

मोडलिङ हुँदै अभिनयमा शेखर

मोडलिङ र रंगमञ्चीय प्रस्तुतिमा आफूलाई परिवित गराइसकेका शेखर सुवेदीले फिल्म अभिनयमा पाइला राखेका छन्। काठमाडौं, जोरपाटीमा बस्ने शेखरले चिंगुसी चौंको फिल्मबाट आफूलाई खलनायकका रूपमा अधिकारी दिनेश सुवेदी निर्देशित चिंगुसी चौंको आफोनो अभिनयले तारिफ पाएको शेखर बताउँछन्। यसअघि थुप्रै न्याप्स सो, म्युजिक मिडियो, सर्ट मुभीमा अभिनय गरेका शेखरले मोडलिङमा मिस्टर पपुलर अफ नेपाल अवार्ड जितेका छन्।

कलाकारितामै करिअर बनाउने ध्येयमा निरन्तर लागिरहेका शेखर खलनायक मात्र होइन, नायकको भूमिकाका लागि पनि आफू तयार भइसकेको दावी गर्दैन।

रोजनाले ल्याइन तिज गीत

गायिका योजना पुरीले 'सपकै सारी सफ्को पारेर' बोलको तिज गीतको भिडियो सार्वजनिक गरेकी छिन्। एकनाराण भण्डारीको लय र कमल सरगमको शब्द रहेको गीतको भिडियो स्मृति तिमिल्सनाले निर्देशन गरेकी हुन्। मिडियोमा जाहनवी बोहरा र दिक्पाल कार्कीको अभिनय छ।

संगीत क्षेत्रमा संघर्षरत गायिका योजनाको पहिलो गीत ए शिवजी चर्चित थियो। सञ्चारकर्मसमेत रहेकी उनले हालसम्म दर्जनभन्दा बढी गीत ओतामाझ ल्याइसकेकी छिन्।

कपोरिट

नेपाल बंगलादेश बैंक र आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्सबीच सम्झौता

नेपाल बंगलादेश बैंक र आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडका बीचमा बैंकास्योरेन्स सेवासम्बन्धी सम्झौता भएको छ। सम्झौतामा बैंकका नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुनेन्द्र भूषण श्रेष्ठ तथा इन्स्योरेन्सका सहायक महाप्रबन्धक दिनेश अमायले हस्तान्तर गरेका थिए।

सम्झौतापश्चात् बैंकका सम्पूर्ण ग्राहकले बैंकका ७१ वटै शाखाहस्तान्तर छिटो, छरितो तथा सहज रूपमा जीवन बिमा लेख प्राप्त गर्न, प्रिमियम भुक्तानी गर्न, दाबी भुक्तानीलगायत सम्पूर्ण बिमा सेवा प्राप्त गर्न सक्ने जनाइएको छ।

एनआइसी एसियाको शाखारहित बैंकिङ

एनआइसी एसिया बैंक लिमिटेडले गुल्मीको गुल्मीदरबार गाउँपालिका ठूलोपोखरामा शाखारहित बैंकिङ सेवा सञ्चालनमा ल्याएको छ। बैंकको १७५० उक्त शाखारहित बैंकिङ सेवाको लागि खुमलाल अर्यालाई स्थानीय प्रतिनिधि तोकेको जनाइएको छ।

शाखारहित बैंकिङ सेवाबाट स्थानीय बासिन्दाले विभिन्न निष्केप खाता खोल्ने, तोकिएको सीमासम्बन्धको रकम जम्मा गर्न तथा फिक्ने, मोबाइल रिचार्ज गर्न, टेलिफोन, मोबाइल, एडिएसएल, डिस्होमजस्ता उपयोगी सेवाको महसुल भुक्तानी गर्न सक्ने जनाइएको छ। त्यस्तै स्वीकृत सीमाभित्र रही कर्जा कारोबार गर्न, कर्जाको सावाँ तथा व्याज भुक्तानी गर्न सक्ने, खातामा रहेको रकमको जानकारी र संक्षिप्त बैंक स्टेटमेन्ट प्राप्त गर्न सक्नेछन्।

बैंकका देशभरमा २ सय ३५ शाखा, २ सय २४ एटिएम, १४ एक्सटेन्सन काउन्टर एवं १६ वटा शाखारहित बैंकिङ सेवा पुगेको जनाइएको छ।

हाम्रो विकास बैंक कनेक्ट आइपिएसमा आबद्ध

नेपाल लियरिड हाउस लिमिटेडले हाम्रो विकास बैंकलाई कनेक्ट आइपिएस इ-पेन्ट्रल प्रणालीमा आबद्ध गराएको छ।

यस प्रणालीमार्फत बैंकका ग्राहकहस्ते कनेक्ट आइपिएसमा आपनो बैंक खातालाई लिंक गराई यसमा उपलब्ध हुने सेवाहरू प्रयोग गर्न सक्नेछन्।

यसमा अनलाइन भुक्तानी, रकम ट्रान्सफर, बिल भुक्तानीलगायतका कारोबार गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको नेपाल विलयरिड हाउसले जनाइएको छ। यस्तै सबै कारोबारहरू अनलाइनमार्फत सीधे बैंक खातालाई हुने हुँदा कारोबार सहज हुने कम्पनीको दाबी छ। हाल उक्त प्रणालीमार्फत नेपाल सरकारको कर राजस्व भुक्तानी र रकम ट्रान्सफर गर्न सकिने व्यवस्था रहेकोमा छिटै अन्य सेवासमेत थप गर्न सकिने गरी काम भइरहेको कम्पनीले जानकारी दिएको छ।

यस प्रणालीमा हालसम्म २० वटा बैंक वित्तीय संस्थाले सम्झौता गरिसकेकोमा हालसम्म २० वटा बैंक वित्तीय संस्थालाई उपलब्ध भइरहेका छन्।

सेज्युरी बैंकका शाखा बागलुङ र पर्वतमा

सेज्युरी कमर्सियल बैंकले बागलुङ र पर्वतमा आफ्नो शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ

उपनिवाचन...

निवाचित जनप्रतिनिधिहरूको पद रिक्त रहेको छ भन्ने प्रश्न समेत गरेका थिए । अहिले सरकारसँग कति निवाचित पदाधिकारीहरूको पद रिक्त रहेको छ भन्ने कुनै तथ्याङ्क समेत रहेको छैन ।

स्थानीय तहमा विभिन्न कारणले गर्दा जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख र उपप्रमुख, गाउँपालिकाका वडा अध्यक्ष र वडा सदस्यहरूको पद रिक्त भएमा उप निवाचन मार्फत रिक्त पद पूर्ति गर्न व्यवस्था भएपनि स्थानीय तह निवाचन ऐन २०७४ संशोधन नगरि उपनिवाचन हुन सक्दैन । उपनिवाचन नभएसम्म रिक्त पदहरू पूर्ति नहुने भएकाले त्यस्ता स्थान प्रतिनिधि विहिन हुने र जनताका काम काजमा समेत समस्या पर्न गरेको छ । नगरपालिकाका मेयर, उपमेयर, गाउँपालिकाका अध्यक्ष र उपाध्यक्षों पद रिक्त भएमा उपनिवाचन गराउने व्यवस्था निवाचन ऐनमा छ । तर स्थानीय तह निवाचन ऐन संशोधन गरि जिल्ला समन्वय समिति

प्रमुख, उपप्रमुख गाउँपालिका वडा अध्यक्ष र वडा सदस्य रिक्त भएमा उपनिवाचन गराउने व्यवस्था नभएकाले उपनिवाचन गराउन कानुनी जटिलता देखिएपछि निवाचन आयोगले निवाचन ऐन संशोधन गर्न आग्रह गरेको छ ।

आयोगले संघीय मामिला एवं सामान्य प्रशासन मन्त्रालयसँग कति स्थानीय तहमा जनप्रतिनिधिहरूको पद रिक्त भएको जानकारी मायेपनि मन्त्रालयसँग समेत यकिन जानकारी नरहेको बताएको छ । सरकारले ऐन संशोधन गरि रिक्त भएका पदहरूको संख्या निवाचन आयोगलाई उपलब्ध गराएको खण्डमा निवाचन आयोगले निवाचन गराउन सक्त तर निवाचनका मिति भने सरकारले नै तोकुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ । स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरू मध्येका केही कालगतिले र केही दुर्घटनामा परि निधन भएको छन् । त्यही कारण पद रिक्त भएको हो । रिक्त भएका पदहरूमा सरकारले उपनिवाचन गराउने चासोसम्म देखाएको छैन । त्यसले गर्दा जनताले सारसी समेत भोनुपरेको गुनासाहरू समेत आएका छैन ।

तिहाईभन्दा बढीको समर्थन प्राप्त प्रधानमन्त्री ओलीले कायेसले आफ्नो सरकारलाई असफल पार्न अग्रसर भएको आरोप समेत नेकपाको बैठकबाटे लगाएका छन् । त्यसका लागि अत्तर्वास्त्रिय जगत पनि आफ्नो विरुद्धमा लागेको आरोप प्रधानमन्त्री ओलीले लगाएका हुनाले दुई तिहाईको प्रधानमन्त्री कति कमजोर अवस्थामा रहेका रहेहन भनि प्रच्छ भएको छ ।

आफू प्रधानमन्त्री भएको ६ महिना भएको छ तर उनले जनताको पक्षमा कुनै

ठोस कदम चाल्न सकेका छैन् । हावादारी निर्णय गरि जनताको वाहाहाही पाएका भएपनि विस्तारै त्यस्ता हावादारी निर्णयहरूको पोल खुल्ल थालेपछि प्रधानमन्त्री आतिन थालेका छन् ।

यातायात क्षेत्रमा रहेको सिन्डिकेट हटाएको घोषणा गरिएपनि त्यो कागजमै सिमित रहेको छ । ओलीकै पालामा हत्या, हिसा र बल्टकारका घटनाहरूमा बुद्धि भएका छन् । दिउँसे अहरणमा परि अवोध बालकको हत्या बुँदा समेत सरकारले कुनै सजगता अपनाएको छैन । प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासलाई पार्टी कार्यालय बनाइएको छ । सरकारी खर्चमा पार्टीका काम गरिएको छ । सबै क्षेत्रमा हस्तक्षेप गरि आफ्नो नियन्त्रणमा राख्न खोजिएको छ । त्यसैको परिणाम हो जोशीलाई प्रधानन्यायाधिशमा अस्तीकृत गर्नु न्यायलयमधि हस्तक्षेप गर्न नपाएपछि अन्य न्यायाधिशहरूलाई देखाउनकै लागि जोशीलाई बलीको बोको बनाइएको छ ।

विभिन्न सम्यमा भएका घटनाहरूका बारेमा छानविन गर्न प्रत्येक सरकारले छानविन आयोग बनाउने गरेका भएपनि आयोगले दिएका प्रतिवेदनहरू दराजमा थन्याउने बाहेक अन्य केही हुन सकेको छैन । पिडितलाई न्याय र पिडकलाई कानुनी दायरामा नल्याएसम्म त्यस्ता प्रतिवेदनको कुनै अर्थ नरहने र ओली नेतृत्वको सरकारको सुशासन पनि कागजमै सिमित हुने सम्भावना अहिलेसम्म जितै रहेको छ ।

पिडितलाई खुल्मखुल्ल खिड्ने अनि पिडितहरूले न्यायको भिख माघै सत्ताधारी दलका नेताहरूकहाँ धाउनुपर्न अवस्था देखिएकाले अविलम्ब त्यस्तो अवस्थाको अन्य गरि कानुनी राज्यको अवधारणा अनुसार सबै प्रकारका दोषीलाई कानुनी कारबाही गरि पिडितलाई न्याय दिनु अहिले पहिलो अवस्थकता हो । १० लाख दिएर सहित घोषणा गर्दैमा पिडितले न्याय पाएको ठहराइदैन ।

संसदगै...

प्रधानमन्त्री ओलीको राजिनामाको माग समेत गरेका छन् ।

प्रधानमन्त्री ओलीले दुई तिहाईको दम्पमा नियन्त्रित र निर्देशित न्यायापालिका चाहेकै कारण संसदीय सुनुवाई समितिले जोशीलाई अस्तीकृत गरेर अस्वीकृतिका कार्यगरेको आरोप लगाउँदै भने हल्ला र शकाको भरमा सत्यतथ्य पत्तो नै नलगाई प्रस्ताव अस्तीकृत गरेर सत्तापक्षले स्वतन्त्र न्यायलयमाथि निर्मम प्रहार गरेको आरोप कार्को थियो । संसदीय सुनुवाई समितिमा सोधपुछका लागि बोलाइएका जोशीलाई सुनुवाई सकिएको भण्डै एक हप्तापछि मात्र अस्तीकृत गरिएको र सुनुवाई सकिनासाथ संसदीय सुनुवाई समितिका सदस्यहरूले नै जोशी अस्तीकृत हुने भन्दै प्रपत्रिकाहरूमा अन्तर्वार्ता दिएका हुनाले षड्यन्तपूर्वक ढैगले जोशीलाई अस्तीकृत गरिएको स्वतन्त्र विज्ञहरूले समेत बताएका छन् । अस्तीकृत भएपछि आफ्नो शैक्षिक योग्यताका बारेमा जोशीले उठाएका विषयहरूमा छानविन गरि अधिक बढाउनुपर्नेमा त्यसो नगरि दुई तिहाईको दम्पमा अस्तीकृत गरिएको आरोप कायेसले सरकारमाथि लगाएको छ ।

आज कर्णाली

देखेका छन् । उनले आक्रोश पोख्दै आज कर्णाली बन्द घोषणा गरिएको छन् ।

विल्प नेकपाले बक्तव्य प्रकाशित गरी सरकारको घोर निन्दा गरेको छ । पकाउ परेकाहरूलाई तत्काल रिहाइको माग पनि गरिएको छ । अन्यथा कडा प्रतिकार गर्न जनाउ पनि सरकारलाई दिएको छ । जनयुद्धका सहायता कोही सरकारमा छन्, कोही विद्रोहको तैयारीमा । एकले अर्कालाई पकाउ गर्नु अचम्पका परिदृश्यहरू जनताले हेर्नुपरिहेको छ ।

कार्यक्रम : २५ गते कोणसम्बा, २६ गते विरोध सभा, २७ गते भण्डाफोर, २८ गते माशाल जुल्स, २९ गते नेपाल बन्द ।

प्रचण्डलाई...

विशिष्ट व्यक्तिको निधनपछि गर्ने चलन छ । तर प्रचण्डले आफ्नै नामको सडकको नाम प्रचण्डपथ राख्न लगाएर आफैले शिलान्यास गरेको छन् । देशको ठूलो नेताले वडास्तीय सानो सडकको नाममा आफ्नो नाम जोड्न प्रचण्डलाई केले लालायित बनायो ? प्रचण्ड अहिले परिपक्ष दुन सकेको देखिएन

छिटो, छरितो, भरपर्दो, सरल
सस्तो दरमा डकुमेण्ट, पार्सल तथा कार्गो नेपालको हरेक ठाउँमा पठाउनु परेना याती एअरलाइन्समा सरपर्क गर्नुहोला ।

संरपर्क: ०१ ४४८६९५५०, ०१ ४४६५५८८८ Ext. ९०८, ९९८,

Yeti Airlines operates 7 Jetstream-41 advanced turbo prop aircrafts catering to widest network sectors every day.

Yeti Airlines Domestic Pvt. Ltd. Corporate Office: Tilganga, Kathmandu, Tel: 4465888 Fax: 4465115 Reservations: 4464878 (Hunting Line), Kathmandu Airport: 4493901 Email: reservations@yetiairlines.com Bhadrakali: 029-455232+ Biratnagar: 021-536612+ Tumlingtar: 029-575120+ Janakpur: 041-520047+ Bhatnepur: 056-523136+ Pokhara: 061-464888+ Bhalahawa: 071-527537+ Nepalgunj: 081-526556+ Dhankuta: 091-530004

For any service suggestions, call 977-1-4465888 (Ext. 621) or email us at feedback@yetiairlines.com

डा. केसी र...

गठन गर्ने सहमति केसीसँग भएपनि अहिलेसम्म त्यस्तो कार्यदल बन्न सकेको छैन । सम्बन्धित विषय विज्ञ र कानुनविद् समेत रहने गरि १५ दिन भित्रमा कार्यदल गठन गर्ने सहमति भएको थियो तर १५ दिन वित्तासमेत कार्यदल गठन भएन । १५ दिन भित्रमा कार्यदल गठन गर्ने र एक महिनाभित्रमा उसले प्रतिवेदन बुझाउन सहमति भएको थियो ।

सरकारले विभिन्न पक्षहरूसँग पहिला पनि सहमति गर्ने आएको भएपनि त्यस्ता सहमति कार्याचयन भएको छैन । कार्यदलहरूले दिएका प्रतिवेदनहरूलाई दराजमा थन्याउने परम्परा पुरानै भएकाले डा. केसीसँग भएको नै बुँदो सहमति पूर्ण रूपमा कार्याचयन हुन्छ भन्ने कुरामा समेत आशका उभिएको छैन । डा. केसी र सरकारबीच भएको सहमति अनुसार विकित्सा शिक्षासम्बन्धी न्यायिक जाँचबु आयोगले दोषी ठहर्न्याएका पदाधिकारीलाई आयोगको सिफारिस अनुसार कारबाही प्रक्रिया दुई महिनाभित्र सुरु गर्ने सहमति भएको अन्य भएको छैन । आयोगका तत्कालिन अध्यक्ष गर्ने र अधिकार सम्बन्धीका राजीनामा भएको नै बुँदे सहमति पनि करै र दोषीको टोकीमा त फ्यार्किन्दैन भन्ने प्रश्न समेत उठेको छैन ।

महिला हिसाविरुद्ध राप्रपा महिला संगठनद्वारा प्रदर्शन

काठमाडौं । राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीको भगिनी संगठन राष्ट्रिय प्रजातन्त्रिक महिला संगठनले शूखलाबद्ध रूपमा भइरहेको आरोप लगाइन् । उनले नारी अस्मितामाथि प्रहार गर्ने अस्पताल सञ्चालक दुर्गा प्रसार्लाई कारबाही गर्न नसकेको भन्नै उनीहस्ते गृहमन्तीको राजीनामा माग र विरोध प्रदर्शन गरेका हुन् ।

विरोध न्यालीपछि माझीघर मण्डलामा आयोजित कोणसभालाई सम्बोधन ग